

Sygn. akt I ACa 967/08

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: SSA Hanna Muras

Sędziowie: SA Bogdan Świerczakowski (spr.)

SO (del.) Bogusława Jarmołowicz-Łochańska

Protokolant: ref. staż. Joanna Mateczuk

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa A. R. (1), J. R. (1), K. R., L. G., A. B., M. K., M. M. (1) i A. N.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 30 stycznia 2008 r., sygn. akt II C 1164/06

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1. w punkcie drugim w części w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa - Wojewody (...):

a) na rzecz A. R. (1) kwotę 698.726,50 zł (sześćset dziewięćdziesiąt osiem tysięcy siedemset dwadzieścia sześć złotych i pięćdziesiąt groszy);

b) na rzecz J. R. (1) kwotę 218.352,03 zł (dwieście osiemnaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt dwa złote i trzy grosze);

c) na rzecz K. R. kwotę 54.588,01 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt osiem złotych i jeden grosz);

d) na rzecz L. G. kwotę 54.588,01 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt osiem złotych i jeden grosz);

e) na rzecz A. B. kwotę 54.588,01 zł (pięćdziesiąt cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt osiem złotych i jeden grosz);

f) na rzecz M. C. kwotę 316.610,44 zł (trzysta szesnaście tysięcy sześćset dziesięć złotych i czterdzieści cztery grosze);

g) na rzecz A. N. kwotę 349.363,25 zł (trzysta czterdzieści dziewięć tysięcy trzysta sześćdziesiąt trzy złote i dwadzieścia pięć groszy);

h) na rzecz M. M. (1) kwotę 218.352,03 zł (dwieście osiemnaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt dwa złote i trzy grosze)

wszystkie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 listopada 2013 r. do dnia zapłaty;

2. w punkcie trzecim w ten sposób, że znosi między stronami koszty procesu i odstępuje od obciążenia powodów nieuiszczonymi kosztami sądowymi;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 967/08

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2008 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo D. R., A. R. (1), J. R. (1), K. R., L. G., A. B., M. C., A. M. (1), M. M. (1) i A. N. przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...) o zapłatę odszkodowania.

Podstawa faktyczna zaskarżonego wyroku jest następująca.

Nieruchomość położona w W. przy ul. (...) stanowiła współwłasność w udziale 1/2 części nieruchomości A., H., S., M. i J. F. (1), S. i M. R. (1) oraz A. M. (2). W lutym 1949 r. pełnomocnicy właścicieli złożyli wniosek o przyznanie prawa własności czasowej do tej nieruchomości. Wniosek ten nie został jak dotąd rozpoznany.

Decyzją nr (...) z dnia 30 grudnia 1994 r. ówczesny Wojewoda (...) stwierdził nabycie z dniem 5 grudnia 1990 r. przez (...) prawa użytkowania wieczystego gruntu położonego w W., przy ul. (...), oznaczonego jako działka nr (...) z obrębu (...) o powierzchni 5.433 m.kw. oraz nieodpłatne nabycie własności budynków i urządzeń położonych na tym gruncie.

W skład działki nr (...) wchodziły następujące części hipotek: H.. N - (...) (2835 m⁽²⁾), H.. N - (...) (633 m⁽²⁾), H.. N - (...) dz. 1 (1155 m⁽²⁾) oraz H.. N - (...) dz. 2 (810 m⁽²⁾). Objętą tą decyzją część nieruchomości objęta hipoteką H.. N - (...) została wydzielona i objęta działką o numerze ewidencyjnym (...). W dniu 29 grudnia 2000 r. (...) przeniósł na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej działki nr (...), a umową z dnia 18 sierpnia 2003 r. prawo użytkowania wieczystego zostało przeniesione na rzecz Spółdzielni Budowlano - Mieszkaniowej (...). Decyzją z dnia 3 marca 2004 r. Minister Infrastruktury stwierdził, iż decyzja Wojewody (...) nr (...) z dnia 30 grudnia 1994 r. została wydana z naruszeniem prawa w części odnoszącej się do obszaru objętego H.. N - (...) i nie jest możliwe stwierdzenie jej nieważności w przedmiotowej części, z uwagi na zaistniałe skutki prawne.

D. R., A. R. (1), J. R. (1), K. R., L. G., A. B., M. C., A. M. (1), M. M. (1) i A. N. wystąpili do Ministra Infrastruktury o odszkodowanie w łącznej kwocie 1.899.000 zł w związku ze stwierdzeniem wydania decyzji z dnia 30 grudnia 1994 r. z naruszeniem prawa, Minister Infrastruktury decyzją z dnia 23 maja 2005 r. odmówił przyznania odszkodowania.

Spadek po S. F. zmarłym dnia 4 sierpnia 1952 r. na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi z dnia 7 września 1993 r. (sygn. akt I Ns 413/93) nabyli A. F. (1), H. F. (1), M. F. (1), J. F. (1), M. R. (1), A. M. (2) i S. R. - po 1/7 spadku każde z nich; spadek po J. F. (2), zmarłej dnia 12 czerwca 1969 r. na podstawie tego samego postanowienia nabyli H. F. (2), A. F. (2), W. F., S. R., po 1/6 spadku każde z nich oraz Z. M. (1) i A. N. - po 1/12 każde z nich. Spadek po M. F. (2) zmarłej dnia 14 maja 1970 r. na podstawie tego samego postanowienia nabyli H. F. (2), A. F. (2), M. R. (1), S. R. - po 1/5 spadku oraz Z. M. (2) i A. N. - po 1/10 spadku każde z nich. Spadek po H. F. (2) na podstawie tego samego postanowienia nabyli z kolei A. F. (2), S. R., J. R. (2) - po 2/8 spadku oraz Z. M. (2) i A. N. - po 1/8 spadku. Na podstawie tego postanowienia spadek po A. F. (2) nabyli J. R. (2) w 2/6 oraz L. R. (1), J. R. (1), A. N. i M. M. (1) po 1/6 spadku każde z nich. Spadek po A. M. (2), zmarłej dnia 25 stycznia 1968 r. w W.

zgodnie z postanowieniem Sądu Powiatowego w Otwocku z dnia 6 lutego 1973 r. (sygn. akt I Ns 16/73) nabyły Z. M. (1) i A. N. po 1/2 spadku każde z nich. Z kolei spadek po Z. M. (1), zmarłym dnia 21 listopada 1984 r. w O. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 28 października 1985 r. (sygn. akt I Ns 768/85) nabyły żona A. M. (1) oraz córka M. M. (1) - po 1/2 spadku każda z nich. Z kolei spadek po R. R., zmarłym dnia 27 stycznia 1978 r. w W., zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi z dnia 12 kwietnia 1991 r. (sygn. akt II Ns 463/91) nabyli M. R. (1) i J. R. (2) - po 1/2 części każde z nich, a spadek po M. R. (1), zgodnie z treścią tego samego postanowienia nabył w całości syn J. R. (2), z kolei spadek po J. R. (2) zmarłym dnia 13 kwietnia 1997 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi z dnia 21 października 1997 r. (sygn. akt I Ns 991/97) nabyli żona D. R. oraz syn A. R. (1) - po 1/2 spadku każde z nich. Wreszcie spadek po S. R., zmarłej dnia 20 listopada 1985 r., w myśl postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi z dnia 11 września 1986 r. (sygn. akt I Ns 1015/86) nabyli M. R. (2) w 1/2 części oraz J. R. (1) i L. R. (1) - po 1/4 części każdy z nich. Spadek po L. R. (1), zmarłym dnia 21 lipca 1999 r. zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Złotowie z dnia 21 lipca 1999 r. (sygn. akt i Ns 168/99) nabyli K. R., L. R. (2), A. R. (2) i M. C. - po 1/4 spadku każdy z nich.

Wartość prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) w części odnoszącej się do obszaru objętego H.. N - (...) według stanu na dzień 30 grudnia 1994 r., a cen z dnia 18 września 2007 r. wynosi 17.850.600 zł. Obciążenia z tytułu podatku od nieruchomości wynoszą 126,60zł rocznie, zaś z tytułu użytkowania wieczystego gruntu 178.506 zł. Możliwy do osiągnięcia czynsz z tytułu najmu tej nieruchomości wynosi 892.530 zł rocznie. Wartość nieruchomości Sąd Okręgowy ustalił na podstawie opinii biegłej J. S. (1) z dnia 18 września 2007r. (karty 217 - 231), którą uznał za rzetelną i wiarygodną.

Oceniając roszczenie Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wskazał, że stosownie do art. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692) do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy art. 417, art. 419, art. 420. art. 420¹, art. 420² i art. 421 ustawy, o której mowa w art. 1 (czyli ustawy - Kodeks cywilny), oraz art. 153, art. 160 i art. 161 § 5 ustawy, o której mowa w art. 2 (czyli ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego), w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (czyli do dnia 1 września 2004 r.). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu z 31 marca 2011 r. (sygn. akt III CZP 112/10, OSNC 2011/7-8/75), do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej ostateczną decyzją administracyjną wydaną przed dniem 1 września 2004., której nieważność lub wydanie z naruszeniem art. 156§ 1 k.p.a. stwierdzono po tym dniu, ma zastosowanie art. 160 § 1, 2, 3 i 6 k.p.a. W sprawie niniejszej wszystkie akty administracyjne wydane były przed tą datą, wobec czego należy stosować poprzedni stan prawny. Co do zasady pozwany ponosi więc odpowiedzialność odszkodowawczą, zgodnie z art. 160 § 1 i 2 k.p.a. W celu skutecznego dochodzenia roszczenia konieczne jest jednak nie tylko wykazanie istnienia ostatecznej decyzji administracyjnej stwierdzającej wydanie innej decyzji administracyjnej z naruszeniem prawa lub stwierdzającej nieważność innej decyzji administracyjnej, lecz także wykazanie innych przesłanek, od których uzależniona jest odpowiedzialność odszkodowawcza, w szczególności związku przyczynowego pomiędzy wydaniem wadliwej decyzji a poniesioną szkodą oraz rozmiaru tej szkody.

Zdaniem Sądu Okręgowego brak jest adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy wprowadzeniem do obrotu wadliwej decyzji Wojewody (...) z dnia 30 grudnia 1994 r. a zgłaszaną przez powodów szkodą. Zgodnie z art. 361 § 1 k. c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W realiach faktycznych niniejszej sprawy powodowie winni zatem wykazać, iż to wprowadzenie do obrotu decyzji z dnia 30 grudnia 1994 r. wywołało w ich majątku szkodę, polegającą na utracie możliwości uzyskania użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w W. przy ul. (...). Tymczasem powodowie, pomimo zgłoszenia wniosku o ustanowienie użytkowania wieczystego na podstawie art. 7 dekretu z dnia 26 października 1946 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) (Dz. U. Rz. P. Nr 50, poz. 278 ze zm.), nie dysponują żadnym aktem administracyjnym obrazującym ukończenie tego postępowania. Nie wykazali tym samym, że nie mogą nabyć użytkowania wieczystego gruntu z uwagi na treść decyzji z 30 grudnia 1994 r. O tym, czy przysługują roszczenia dekretowe, rozstrzyga organ administracji a nie sąd. Osoba ubiegająca się o odszkodowania winna zatem dysponować aktem administracyjnym odmawiającym jej ustanowienia użytkowania wieczystego nie z tej przyczyny,

iż nieprawidłowo złożyła wniosek dekretowy (z uchybieniem art. 7 dekretu), lecz odmawiającym jej ustanowienia tego prawa z uwagi na wcześniejsze uwłaszczenie (...)

Nie sposób antycypować rozstrzygnięcia organu administracyjnego w przedmiocie wniosku dekretowego, w szczególności, nie sposób wykluczyć, iż wniosek ten zostanie rozpoznany odmownie, zwłaszcza wobec faktu, iż organ administracji będzie brał pod uwagę stan istniejący w dacie wydawania rozstrzygnięcia. Poza tym póki wniosek nie zostanie w sposób ostateczny rozpoznany, będą mogły zajść okoliczności prowadzące do jego umorzenia - np. cofnięcie wniosku przez powodów, co w świetle art. 105 k. p. a. zaowocuje wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania. Mając na uwadze, iż przyznanie wieczystej dzierżawy - jak już wskazano - nie ma charakteru automatycznego, nie można wykluczyć, iż wniosek powodów w tym zakresie w ogóle zostanie oddalony. Dopiero rozpoznanie wniosku o przyznanie prawa dzierżawy wieczystej pozwoli na ocenę, czy powodowie mogliby stać się użytkownikami wieczystymi określonej w pozwie nieruchomości. Okoliczność ta przesądziła w ocenie Sądu Okręgowego o braku możliwości uwzględnienia powództwa.

W dalszej części rozważań Sąd zajął się legitymacją bierną w niniejszej sprawie i stwierdził, że posiada ją Skarb Państwa, na podstawie art. 36 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191 ze zm.), zgodnie z uchwałą składu siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 99/06 (OSNC 2007/6/79).

Powodowie wnieśli apelację. Do apelacji załączono odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 27 października 2006 r. (sygn. akt I Ns 631/06), zgodnie z którym spadek po powódce A. M. (1), zmarłej w dniu 4 września 2006 r. w O. z mocy ustawy nabyła córka M. M. (1) w całości. Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2009 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zwrócił akta sprawy Sądowi Okręgowemu w Warszawie w celu wydania orzeczenia na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 i § 2 k.p.c., o zwieszeniu postępowania toczącego się wobec powódki A. M. (1) i uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie w części dotyczącej tej powódki, a następnie podjęcia postępowania z udziałem następcy prawnego zmarłej powódki i wydania wyroku w tym zakresie.

Postanowieniem z 2 września 2009 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zawiesił postępowanie w sprawie w części - wobec powódki A. M. (1), uchylił swój wyrok z 30 stycznia 2008 r. w zakresie dotyczącym żądania tej powódki i podjął postępowanie z udziałem jej spadkobierczyni – M. M. (1). Następnie, wyrokiem z 8 listopada 2013 r. Sąd zasądził od Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz M. M. (1) jako następczyni prawnej zmarłej A. M. (1) kwotę 131.011,22 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części i stosunkowo rozdzielił między stronami koszty procesu. Apelacja pozwanego od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 czerwca 2014r., sygn. akt I ACa 371/14. Obecnie zatem, M. M. (1) dochodzi (obok pozostałych powodów) roszczenia w pozostałym zakresie, nie wynikającym z dziedziczenia po matce.

Apelacja zawiera następujące zarzuty:

1. naruszenia art. 160 k.p.a., poprzez przyjęcie, iż szkoda po stronie powodów nie nastąpiła,
2. naruszenie art. 361 § 1 k.c. poprzez błędną jego wykładnię, polegającą na przyjęciu, iż brak jest adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy wprowadzeniem do obrotu wadliwej decyzji Wojewody (...) z dnia 30 grudnia 1994 r. a zgłaszaną przez powodów szkodą
3. art. 233 § 1 k.p.c. wyrażające się w błędnej ocenie zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, iż powodowie nie wykazali, że gdyby nie wprowadzono decyzji Wojewody (...) z dnia 30 grudnia 1994 r. do obrotu to nabyliby użytkowanie wieczyste gruntu.

Skarżący wnieśli o zmianę wyroku i zasądzenie od Skarbu Państwa - Wojewody (...) na rzecz:

1. D. R. 1/6 x 8.925.300 zł = 1.487.550 zł

2. A. R. (1) $1/6 \times 8.925.300 \text{ zł} = 1.487.550 \text{ zł}$
3. J. R. (1) $5/48 \times 8.925.300 \text{ zł} = 929.719 \text{ zł}$
4. K. R. $5/192 \times 8.925.300 \text{ zł} = 232.430 \text{ zł}$
5. L. G. $5/192 \times 8.925.300 \text{ zł} = 232.430 \text{ zł}$
6. A. B. $5/192 \times 8.925.300 \text{ zł} = 232.430 \text{ zł}$
7. M. C. $29/192 \times 8.925.300 \text{ zł} = 1.348.092$
8. A. N. $1/6 \times 8.925.300 \text{ zł} = 1.487.550 \text{ zł}$
9. M. M. (1) $5/48 \times 8.925.300 \text{ zł} = 929.719 \text{ zł}$ lub $1/6 \times 8.925.300 \text{ zł} = 1.487.550 \text{ zł}$ (po doliczeniu udziału A. M. (1)) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się w znacznej mierze zasadna.

Przede wszystkim wymaga uzupełnienia stan faktyczny - o okoliczności zasadnicze z punktu widzenia przytoczonych motywów zaskarżonego orzeczenia. Decyzją z dnia 31 grudnia 2008 r. (znak(...)) Marszałek Województwa (...) w W. odmówił przyznania D. R., A. R. (1), J. R. (1), K. R., L. G., A. B., M. C., M. M. (1) oraz A. N. prawa użytkownika wieczystego do gruntu dawnej nieruchomości hipotecznej H.. (...), położonej przy ul. (...) (ul. (...)) objętej obecnie granicami działki gruntowej o numerze ewidencyjnym (...) w obrębie (...) będącej własnością Województwa (...), dla której urządzona jest w X Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie księga wieczysta Kw Nr (...). Z kolei decyzją z dnia 17 sierpnia 2009 r. Marszałek Województwa (...) odmówił przyznania nieruchomości zamiennej za opisaną wyżej, dawną nieruchomość hipoteczną, H. (...) (decyzja – k.944-946).

Po wydaniu zaskarżonego wyroku zmarła powódka D. R. – dnia 5 listopada 2010 r. Spadek po niej nabył w całości na podstawie testamentu syn A. R. (1) (postanowienie – k.885).

Powodowie powinni wykazać, iż wprowadzenie do obrotu decyzji z dnia 30 grudnia 1994 r. wywołało w ich majątku szkodę, polegającą na utracie możliwości uzyskania użytkownika wieczystego nieruchomości położonej w W. przy ul. (...). W opisanych, zmienionych okolicznościach faktycznych sprostali temu wymogowi. Poprzednicy prawni powodów wystąpili (w dniu 15 lutego 1949 r.) z wnioskiem, o którym mowa w art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1946 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) (Dz.U. Nr 50, poz. 278 ze zm.), w myśl którego dotychczasowy właściciel gruntu, prawni następcy właściciela, będący w posiadaniu gruntu, lub osoby prawa jego reprezentujące, mogli w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia w posiadanie gruntu przez gminę zgłosić wniosek o przyznanie na tym gruncie jego dotychczasowemu właścicielowi prawa wieczystej dzierżawy z czynszem symbolicznym lub prawa zabudowy za opłatą symboliczną. Decyzją z dnia 31 grudnia 2008 r. Marszałek Województwa (...) odmówił przyznania prawa do tej nieruchomości (użytkownika wieczystego). Wywód zawarty w jej uzasadnieniu jest w znacznym stopniu niejasny. Marszałek odwołał się do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (...) W. przyjętych uchwałą Nr LXXXII/2746/06 Rady (...) W. z dnia 10 października 2006 r., wskazując iż przedmiotowa nieruchomość położona jest w strefie śródmieścia funkcjonalnego, a także centrum miasta, a zgodnie z tym studium dla strefy centralnej ustala się rozwój funkcji usługowych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym, regionalnym i ogólnomiejskim, zaś w obszarze (...) - zespół historyczno-zabytkowy, w którym znajduje się przedmiotowa nieruchomość jako jeden ze sposobów zagospodarowania wskazana jest realizacja obiektów i urządzeń związanych z utrzymaniem i ochroną ciągłości historycznego układu miasta z zakresu: kultury, nauki, siedzib i władz administracji

państwowej turystyki i mieszkalnictwa z usługami lokalnymi. Tymczasem wobec treści art. 7 ust. 2 dekretu, gmina ma obowiązek uwzględnić wniosek, jeżeli korzystanie z gruntu przez dotychczasowego właściciela da się pogodzić z przeznaczeniem gruntu według planu zabudowania, a jeżeli chodzi o osoby prawne - ponadto, gdy użytkowanie gruntu zgodnie z jego przeznaczeniem w myśl planu zabudowania nie pozostaje w sprzeczności z zadaniami ustawowymi lub statutowymi tej osoby prawnej. Marszałek w ogóle nie badał jaki był przeddekretowy sposób korzystania z gruntu przez dotychczasowego właściciela, z drugiej zaś nie sformułował kategorycznego poglądu, iż dotychczasowy sposób korzystania z nieruchomości nie da się pogodzić z przeznaczeniem gruntu zgodnie z planem zabudowania.

Przedmiotowa nieruchomość nie była zabudowana. W latach 90-tych przekazana została - nie na inwestycję z zakresu kultury, sztuki, nauki, czy siedzib władz i administracji państwowej – lecz na komercyjną działalność deweloperską (dopuszczoną zresztą w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (...)W. jako realizacja obiektu z zakresu mieszkalnictwa). Teza, iż dotychczasowy sposób korzystania z nieruchomości (nieruchomości niezabudowanej, czyli po prostu trawnika) sprzeciwia się uwzględnieniu wniosku dekretowego nie ma więc podstaw. Niepodobna dopuścić do sytuacji, w której organy administracji publicznej do tego stopnia kreuja jednostronnie sytuację prawną obywatela, iż rozpoznają wniosek dekretowy tak długo (59 lat), aż inny organ administracji publicznej (rada gminy) wprowadzi do obrotu przepisy prawa miejscowego, które udaremnią tak złożony wniosek. Rozważania te ostatecznie prowadzą do konkluzji, iż nieuwzględnienie wniosku dekretowego złożonego przez poprzedników prawnych powodów nastąpiło z innych przyczyn. W uzasadnieniu decyzji Marszałek wskazał wprost, iż przyczyną oddalenia wniosku jednak przede wszystkim była okoliczność, iż wobec przedmiotowego gruntu zaszyły nieodwracalne skutki prawne (oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste osobom trzecim), co w istocie zniwelowało roszczenie restytucyjne. W takiej sytuacji uznać należy w istocie za usprawiedliwione wnioskowanie, zgodnie z którym gdyby nie doszło do rozdysponowania gruntem przed ostatecznym rozpoznaniem wniosku dekretowego (czyli przed 31 grudnia 2008 r.), użytkowanie wieczyste na rzecz następców prawnych przedwojennych właścicieli zostałyby ustanowione. To rozważanie prowadzi do wniosku, iż pomiędzy działaniami (zaniechaniami) organów państwowych, a poniesioną przez powodów szkodą zachodzi związek przyczynowo-skutkowy, a nadto iż związek ten ma charakter adekwatny.

Wartość prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w W. przy ul. (...), stanowiącej część działki ew. nr (...) z obrębem (...) o powierzchni 633 m⁽²⁾ według stanu na dzień 30 grudnia 1994 r., a cen z dnia 29 października 2013 r., wynosi 4.192.359 zł (opinia biegłego dr inż. A. Z. z dnia 20 czerwca 2012 r., zaktualizowana na rozprawie w dniu 29 października 2013 r.). W związku z faktem, iż poprzednikom prawnym powodów, tj. dawnym współwłaścicielom przedmiotowej nieruchomości, przysługiwał ogółem udział w wysokości 1/2 we współwłasności tej nieruchomości, podstawą obliczenia należnych powodom kwot tytułem dochodzonego przez nich odszkodowania, jest połowa kwoty ustalonej przez biegłego, tj. kwota 2.096.179,50 zł (tj. $4.192.359 \text{ zł} \times \frac{1}{2} = 2.096.179,50 \text{ zł}$).

Poszczególnym powodom - stosownie do wielkości ich udziałów (wyliczonych przez Sąd Okręgowy i niespornych) – przysługują na podstawie art. 417 § 1 k.c. następujące kwoty odszkodowania, a mianowicie:

1. A. R. (1) - udział 2/6 (tj. udział „własny” 1/6 + udział z tytułu dziedziczenia po zmarłej matce D. R. $\frac{1}{6} = \frac{2}{6}$) $\frac{2}{6} \times 2.096.179,50 \text{ zł}$ (tj. jw. $\frac{1}{2}$ ustalonej przez biegłego wartości utraconego prawa użytkowania wieczystego) = 698.726,50 zł,
2. J. R. (1) - udział $\frac{5}{48} \times 2.096.179,50 \text{ zł} = 218.352,03 \text{ zł}$,
3. K. R. - udział $\frac{5}{192} \times 2.096.179,50 \text{ zł} = 54.588,01 \text{ zł}$,
4. L. G. - udział $\frac{5}{192} \times 2.096.179,50 \text{ zł} = 54.588,01 \text{ zł}$,
5. A. B. - udział $\frac{5}{192} \times 2.096.179,50 \text{ zł} = 54.588,01 \text{ zł}$,
6. M. C. - udział $\frac{29}{192} \times 2.096.179,50 \text{ zł} = 316.610,44 \text{ zł}$,
7. A. N. - udział $\frac{1}{6} \times 2.096.179,50 \text{ zł} = 349.363,25 \text{ zł}$,

8. M. M. (1) (tylko w zakresie jej udziału „własnego” 5/48- tj. bez udziału przypadającego jej z tytułu dziedziczenia po matce A. M. (1), albowiem odnośnie udziału po A. M. (1) nastąpiło już rozstrzygnięcie tut. Sądu wyrokiem z dnia 12 czerwca 2014 r., sygn. akt I ACa 371/14) – udział 5/48 x 2.096.179,50 zł = 218.352,03 zł.

Sąd Apelacyjny przyjął za podstawę ustalenia wartości utraconego prawa wycenę aktualną - zgodnie z art. 363 § 2 k.c., taką jak w zakończonej sprawie I ACa 371/14, którą wykorzystał także w tej sprawie (postanowienie dowodowe – k.1147). Nie zachodziła konieczność wydania nowej, kolejnej opinii, gdyż potwierdzenie wartości przez biegłego jedenaście miesięcy przed wyrokowaniem spełnia wymogi wynikające z art. 156 ust. 3 i 4 stawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz.U. 2004.2603 ze zm.). Zarazem strony nie wskazały na jakiegokolwiek nowe okoliczności, wymagające potwierdzenia aktualności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2010 r., V CSK 13/10, OSNC2011/1/9). Wartość nieruchomości ustalona w motywach zaskarżonego wyroku na podstawie opinii biegłej J. S. (1) z 18 września 2007r. nie mogła się ostać, już z racji jej nieaktualności – w świetle przytoczonej wyżej regulacji, mającej zastosowanie w postępowaniu sądowym w wypadku konieczności określenia wartości nieruchomości (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 grudnia 2010 r., V CSK 171/10, LEX nr 1102880 i z dnia 19 lipca 2012 r., II CSK 660/11, LEX nr 1228437). Poza tym, wartość merytoryczna tamtej opinii, zaktualizowanej 15 lipca 2010 r., została zakwestionowana w trybie art. 157 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz.U.2014.518 ze zm., dalej: „u.g.n.”). Komisja Arbitrażowa przy (...) Federacji Stowarzyszeń (...) stwierdziła w opinii z dnia 5 listopada 2011 r., że badana opinia „ze względu na błędnie zastosowaną metodę wyceny nie powinna być wykorzystana dla celu, dla którego została sporządzona” (k.578-601). Tym samym opinia biegłej J. S. straciła charakter opinii o wartości nieruchomości, zgodnie z art. 157 ust. 1a u.g.n.

Brak możliwości procesowego wykorzystania opinii J. S. oznacza zarazem, że Sąd Apelacyjny nie mógł ustalić wartości spornego prawa w latach poprzedzających wydanie opinii przez biegłego A. Z.. W konsekwencji nie było podstaw do odejścia od reguły, jaką jest ustalenie wysokości odszkodowania z daty jego ustalenia, która to data w tym wypadku wyraźnie poprzedza chwilę orzekania przez Sąd Apelacyjny i zarazem jest znacznie późniejsza od daty zaskarżonego wyroku, oddalającego powództwo. „Przyjęcie zasady, że szkodę ustala się według wartości na datę orzekania o odszkodowaniu uzasadnia przyjęcie, że wierzyciel nie ponosi negatywnych skutków spadku wartości pieniądza w okresie od wymagalności zobowiązania do orzekania o obowiązku zapłaty przez dłużnika, zapewnia zatem pełną kompensatę i odsetki należą się od daty wyrokowania.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2014r., III CSK 152/13, LEX nr 1463869). Mając na uwadze, że biegły potwierdził aktualność opinii w październiku 2013 r., na rozprawie bezpośrednio poprzedzającej wyrokowanie w sprawie II C 1164/06 (I ACa 371/14), Sąd Apelacyjny przyjął, że odsetki należą się od tej samej daty, od jakiej zostały zasądzone na rzecz M. M. (1) w wyroku z 8 listopada 2013 r. (od 8 listopada 2013 r.). Na ten dzień bowiem została ustalona wysokość odszkodowania (art. 363 § 2 k.c.) i sytuacja wszystkich powodów powinna być z tego punktu widzenia jednakowa.

Z przedstawionych względów, przyjmując za swoje ustalenia Sądu Okręgowego, z opisanym uzupełnieniem i korektą - odnośnie wartości prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej o powierzchni 633 m², położonej przy ul. (...) w W. i dzieląc ocenę prawną dokonaną przez ten Sąd (za wyjątkiem konkluzji, podyktowanej odmiennym niż obecnie, stanem faktycznym w styczniu 2008 r.), Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku, stosując art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. Wzajemne zniesienie kosztów między stronami jest następstwem oddalenie w znacznej części żądania podtrzymywanego do końca procesu w rozmiarze zgłoszonym w pozwie.